

Avalent>Perekonnaasjad ja pärimine>Pärimine>Pärimine

Juhime tähelepanu sellele, et käesoleva lehekülje [sk](#) originaalkeelset versiooni on hiljuti muudetud. Valitud keeleversiooni meie töötajad parajasti tõlgivad.

Järgmised keeleversioonid on juba tõlgitud.

Swipe to change

slovaki keel**Pärimine**

Slovakkia

Käesolev teabeleht on koostatud koostöös Euroopa Liidu Notariaatide Nõukoguga.**1 Kuidas koostatakse surma puhuks tehtud korraldus (testament, ühine testament, pärimisleping) vara üleminekuks?**

Slovakkia õigusaktide kohaselt ei ole lubatud pärimislepingu sõlmimine või ühise testamendi tegemine.

Testamendi koostamiseks on mitu võimalust.

1. Testaatori omakäeline kirjalik testament peab sisaldama tema oma käega kirjutatud allkirja ja kuupäeva. Sellisel kirja pandud testamendile ei pea alla kirjutama tunnistajad.

2. Erinevaid kirjapanemise viise kasutades koostatud testament (nt arvuti ja kirjutusmasina abil või muu isiku peale testaatori enda kirja pandud testament) tuleb allkirjastada kahe tunnistaja juuresolekul, kes peavad testamendile alla kirjutama tõendamaks, et dokumendi näol on tõepoolest tegemist testaatori viimse tahte avaldusega. Sellisel koostatud testament peab samuti sisaldama isiku omakäelist allkirja ja kuupäeva.

3. Notariaalne testament. Seda liiki testamentide sisuga seotud nõuete ja vorminõuete eest vastutab notar. Kõik notariaalsed testamendid tuleb registreerida notariaalsete testamentide keskregistris.

4. Spetsiaalset testamendivormi kasutatakse juhul, kui testamendi koostaja tervislik seisund on halb, ta ei näe või ei kuule või ei ole suuteline lugema või kirjutama. Sellisel juhul peab kohal viibima kolm tunnistajat. Nad tõendavad testamenti oma allkirjaga pärast selle ettelugemist. Dokumendis tuleb täpsustada selle kirja pannud isik, selle ette lugenud isik ja see, kuidas kontrolliti, et dokument sisaldab testaatori tegelikku tahteavaldust.

Tunnistajateks saavad olla ainult teovõimelised isikud. Tunnistajaks ei saa olla pimedad, kurdid või tummad isikud või isikud, kes ei valda keelt, milles viimse tahte avaldus koostatakse, ning testamendi alusel pärijad.

Selleks et testament oleks kehtiv, peab see sisaldama koostamise kuupäeva, kuud ja aastat. Loomulikult on testamendi oluline osa see, et testamendis nimetatakse soodustatud isikud, kes päriavad kogu pärandvara, selle proportsionaalse osa või konkreetsed esemed (kes saab mille).

Kui tegemist on testaatori omakäelise testamendiga, on soovitatav, et testaator räägiks sellest lähedastele isikutele, et nad teaksid, kus testament hoiul on.

Testamendiga seotud tingimustel õigusjõudu ei ole.

2 Kas korraldus tuleb registreerida? Kui jah, siis kuidas?

Notarid peavad oma ametiülesannetest tulenevalt registreerima notariaalsed testamendid notariaalsete testamentide keskregistris, mida haldab notarite koda. Eespool punktides 1, 2 ja 4 kirjeldatud viisil koostatud testamente registreerima ei pea, kuid testaatori või muu isiku taotluse alusel võib notar need hoiule võtta. Notar peab notariaalsete testamentide keskregistris registreerima ka kõik sellised hoiuleandmised.

3 Kas surma puhuks tehtavatele korraldustele esineb muid piiranguid (nt pärandi sundosa)?

Jah, tsiviilseadustiku (seadus nr 40/1964) artiklis 479 on sätestatud pärandi sundosa ja pärijad, kellel on õigus sundosale: „Alaerialised alanejad sugulased peavad saama vähemalt sama suure osa kui see, mille nad saaksid seadusjärgse pärimise korral, ning täiseerialised alanejad sugulased peavad saama vähemalt poole nende seadusjärgselt saada olevast osast. Kui testamendiga on ette nähtud teisiti, loetakse testamendi asjaomane osa tühiseks, välja arvatud juhul, kui konkreetsed alanejad sugulased on pärandist ilma jätud.”

4 Kui surma puhuks ei ole korraldust tehtud, kes pärib siis ja kui palju?

Pärimine toimub seaduse alusel, testamendi alusel või nende mõlema mehhanismi alusel. Kui lahkunu ei jätnud testamenti või kui eksisteerib vara, mis ei ole testamendiga hõlmatud, toimub pärimine seadusjärgse pärimisjärjekorra alusel.

Esimese järjekorra pärijad

Esimeses järjekorras päriavad lahkunu lapsed ja abikaasa võrdsetes osades. Kui laps ei päri, jaotatakse tema osa võrdsetel tema laste vahel. Kui ka need lapsed või osa neist ei päri, siis päriavad omakorda nende alanejad sugulased võrdsetes osades.

Kui lahkunul ei ole alanejaid sugulasi või kui tema alanejad sugulased ei päri (s.t kõik on pärandist loobunud või ühelgi neist ei ole pärimisvõimet või kõik on pärandist õiguspäraselt ilma jätud või neid ei ole arvesse võetud), siis päriavad teise järjekorra pärijad.

Teise järjekorra pärijad

Kui lahkunu alanejad sugulased ei päri, siis päriavad teise järjekorra pärijad, kelleks on abikaasa, lahkunu vanemad ning samuti mis tahes isikud, kes elasid lahkunuga ühises majapidamises vähemalt ühe aasta enne tema surma ja kes sellest tulenevalt hoolitsesid ühise majapidamise eest või olid lahkunu ülalpidamisel. Teise järjekorra pärijad päriavad võrdsetes osades, kuid abikaasa peab alati saama vähemalt poole pärandvarast.

Kolmanda järjekorra pärijad

Kui ei päri lahkunu abikaasa ega vanemad, siis päriavad võrdsetes osades kolmanda järjekorra pärijad, kelleks on lahkunu vennad ja õed ning mis tahes isikud, kes elasid lahkunuga ühises majapidamises vähemalt ühe aasta enne tema surma ja kes sellest tulenevalt hoolitsesid ühise majapidamise eest või olid lahkunu ülalpidamisel. Kui ükski lahkunu vendadest-õdedest ei päri, siis päriavad vendade-õdede lapsed asjaomase venna või õe osa võrdsetes osades.

Neljanda järjekorra pärijad

Kui ükski kolmanda järjekorra pärija ei päri, siis päriavad neljandas järjekorras võrdsetes osades lahkunu vanavanemad, ning kui vanavanemad ei päri, siis päriavad võrdsetes osades vanavanemate lapsed.

Pärijate puudumise korral läheb pärand seaduse järgi riigi omandisse.

5 Milline ametiasutus on pädev:**5.1 pärimisasjades?**

See ringkonnakohus (*okresný súd*), kelle tööpiirkonnas asus lahkunu viimane elukoht, või kui tal elukoht puudus või seda ei ole võimalik kindlaks teha, siis see ringkonnakohus, kelle tööpiirkonnas asus tema viimane viibimiskoht, ja sellise kohtu puudumise korral lahkunu vara asukohajärgne kohus.

Ringkonnakohus määrab notari, kes asub kohtukomissarina kogu pärimismenetlust läbi viima. Notari toiminguid käsitatakse kohtu toimingutena. Välisriigis õiguslase abi saamiseks esitatud taotluste menetlemine ei kuulu notari toimingute hulka.

5.2 võtma vastu pärandi vastuvõtmise või sellest loobumise avaldust?

Pärijad esitavad notarile suulise avalduse pärandi vastuvõtmise või sellest loobumise kohta või saavad sellekohase kirjaliku avalduse pärimisasja menetlevale kohtule ühe kuu jooksul alates sellest, mil kohus teatas neile nende õigusest pärand vastu võtta või sellest loobuda ja sellest, millised on asjaomase avalduse õiguslikud tagajärjed.

5.3 võtma vastu annaku vastuvõtmise või sellest loobumise avaldust?

Slovakkia õigusaktid ei sisalda annakut käsitlevaid sätteid.

5.4 võtma vastu pärandi sundosa vastuvõtmise või sellest loobumise avaldust?

Sundosa vastuvõtmiseks või sellest loobumiseks ei ole eraldi avaldust ette nähtud. Kohaldatakse samasugust korda nagu pärandi vastuvõtmise või sellest loobumise puhul, kuid ei kohaldata ühekuulist tähtaega.

6 Lühikirjeldus siseriikliku õiguse kohase pärimismenetluse, sealhulgas pärandvara likvideerimise ja pärandvara jagamise kohta (sealhulgas teave selle kohta, kas kohus või muu ametiasutus algatab pärimismenetluse ametiülesande korras).

Perekonnaseisumet teavitab pädevat ringkonnakohut registripiirkonnas aset leidnud surmajuhtumist. Pärast isiku surmast või isiku surnuks tunnistamisest teadasaamist alustab kohus menetlust isegi ilma vastava avalduseta. Kõigepealt kontrollib kohus notariaalsete testamentide keskregistrit, kas lahkunu on jätnud testamendi, koostanud notariaalse dokumendi pärandist ilmajätmise kohta või dokumendi testamendi või nimetatud notariaalse dokumendi tühistamise kohta, ja teeb kindlaks, millise notari kätte on asjaomane dokument hoiule antud. Kohus viib läbi esialgse uurimise eesmärgiga teha kindlaks pärijad ning lahkunu pärandvara ja võlad ning võtab mis tahes kiireloomulised meetmed pärandvara säilimise tagamiseks. Pärimisasja arutamiseks ei ole vaja korraldada istungit.

Volitatud kohtukomissarina väljastab notar pärijate nõusolekul pärimistunnistuse järgmistel juhtudel:

kui pärandvara pärib üks pärija;

kui pärand läheb seaduse järgi riigi omandisse;

kui pärijad on leppinud omavahel kokku pärandvara jagamises; või

kui pärijad ja lahkunu võlausaldajad on leppinud kokku, et suurte võlgadega koormatud pärandit kasutatakse võlgade tasumiseks.

Lõplik pärimistunnistus on dokument, mille alusel toimub õiguste üleminek pärijatele.

Kui pärimismenetluse lõpus ei väljastata pärimistunnistust (nt vaidluse korral), koostab notar kõik dokumendid, mida kohus vajab määruse tegemiseks, sealhulgas kohtumääruse kavandi, ning esitab arve oma kulude ja tasude eest.

Kui pärand on koormatud väga suurte võlgadega ning pärijad ja lahkunu võlausaldajad ei jõua kokkuleppele selles, et pärandvara kasutatakse võlgade tasumiseks, võib kohus määrata, et pärandvara tuleb likvideerida. Likvideerimismääruse kohaselt peavad võlausaldajad teatama kohtule oma nõuded kindlaksmääratud aja jooksul, vastasel korral ei võeta nõudeid arvesse.

Kohus (notar kohtukomissarina) likvideerib võlgadega koormatud pärandi, müües lahkunu kogu vara hinnaga, mis saadaks tavapäraselt võrreldava tehingu puhul. Vara müümisel toimib kohtukomissar pooli esindades enda nimel, kuid võtab arvesse mis tahes soodsamaid ettepanekuid, mille pooled vara likvideerimisega seoses teevad. Üle jäänud vara läheb riigi omandisse tagasiulatuvalt alates pärandaja surma kuupäevast.

7 Kuidas ja millal saab isikust pärija või annakusaaja?

Pärand läheb pärijatele üle pärandaja surma hetkel. Pärimistunnistusel või kohtumääruses üksnes deklareeritakse minevikus aset leidnud asjaolu.

Pärandvara on siiski võimalik täielikult käsutada üksnes lõpliku pärimistunnistuse või kohtumääruse alusel.

Pärandaja surmakuupäev peab olema tõendatud surmatunnistusega, Slovakkia siseministeeriumi spetsiaalse registriosakonna väljastatud teatisega, kui Slovakkia kodanik sureb välisriigis, või teadmata kadunud isiku surnuks tunnistamise menetluse tulemusena tehtud kohtuotsusega, kui surmakuupäeva määrab kindlaks kohus. Slovakkia kodanikke saavad surnuks tunnistada üksnes Slovakkia kohtud. Slovakkia kohtud võivad surnuks tunnistada välisriigi kodanikke, kuid sellel on õiguslikud tagajärjed üksnes alaliselt Slovakkias elavate isikute ja ainult Slovakkias asuva vara suhtes.

8 Kas pärija pärib ka surmu võlad? Kui jah, siis millistel tingimustel?

Jah, pärijad vastutavad lahkunu võlgade eest, kuid üksnes päritava vara väärtuse ulatuses. Pärijad ei ole kohustatud tasuma lahkunu võlgu oma isikliku vara arvelt.

9 Milliseid dokumente ja/või millist teavet üldjuhul nõutakse kinnisvara registreerimiseks?

Kinnistusraamatusse tehakse kanne kinnisvara asukohajärgses piirkondlikus ametiasutuses (*okresný úrad*). Asjaomane asutus teeb registrikande omal algatusel või omaniku või mõne teise volitatud isiku avalduse alusel. Avaldus tuleb esitada kirjalikult ja see peab sisaldama järgmist teavet: a) avalduse esitaja nimi (ärinimi) ja alaline elukoht (registrijärgne asukoht); b) selle piirkondliku asutuse nimi, kellele avaldus on adresseeritud; c) avalik dokument või muu ametlik dokument, mis kinnitab avalduse esitaja õigust varale; ning d) mis tahes lisade loetelu.

9.1 Kas pärandi hooldaja määramine on kohustuslik või taotluse korral kohustuslik? Kui see on kohustuslik või taotluse korral kohustuslik, milliseid samme tuleb selleks astuda?

Pärandi hooldaja määramine ei ole kohustuslik. Kuid kui see on vajalik üldisest huvist või poolte olulisest huvist lähtuvalt, võtab kohus omal algatusel kiireloomulised meetmed pärandvara säilimise tagamiseks ja võib määrata ka pärandi hooldaja. Kõige sagedamini on hooldaja üks pärijatest või mõni muu lahkunule lähedane isik, kuid see võib olla ka muu notar peale selle notari, kes tegutseb asjaomases pärimismenetluses kohtukomissarina.

Slovakkia õigusnormide alusel määratud pärandi hooldaja erineb tavaõiguse alusel määratud hooldajast.

9.2 Kellel on õigus surma puhuks tehtud korraldus täide viia ja/või pärandit hooldada?

Testamenti täidab kohtukomissari ülesandeid täitev notar. Pärijad valitsevad pärandina saadud vara, kuid pärandvara hulka kuuluvate esemete käsutamiseks ja muude igapäevasest valitsemisest kaugemale ulatuvate toimingute tegemiseks peab neil olema kohtu luba.

9.3 Millised on pärandi hooldaja volitused?

Pärimismenetluse ajal võtab hooldaja kohtu poolt kindlaksmääratud piirides meetmeid, mis on vajalikud pärandvara säilitamiseks. Kohus määrab kindlaks pärandi hooldaja volituste ulatuse eesmärgiga tagada, et hooldajal oleks võimalik säilitada pärandvara väärtus. Pärandi hooldaja vastutab mis tahes kahju eest, mida ta põhjustab seadusega või kohtu poolt kindlaks määratud kohustuste rikkumisega. Pärimismenetluse lõpus esitab ta soodustatud isikutele lõpparuande ning kohus teeb otsuse tema tasu ja kuluhüvitise kohta. Need maksab pärandisaaja.

10 Millised dokumendid antakse üldjuhul välja siseriikliku õiguse kohaselt pärimismenetluse jooksul või selle lõpus, tõendades pärandisaajate staatust ja õigusi? Kas neil on konkreetne tõendusjõud?

Pärimismenetluse lõpus väljastab notar pärimistunnistuse, mida käsitatakse kohtumäärusena. Tunnistusel esitatakse pärijate nimed ning igale pärijale minev vara ja tema pärandiosa.

Pärija taotluse alusel võib notar pärimismenetluse ajal väljastada pärijateringi käsitleva tõendi. Selle näol on tegemist pärimismenetlust läbi viiva notari väljastatava autentse dokumendiga, millega kinnitatakse toimikus sisalduvaid fakte ning mis on mõeldud peamiselt selleks, et tõendada pärija või muu sellise õigustatud isiku staatust, kellele peaks üle minema lahkunu õigused (nt kindlustushüvitise saamise õigus, liikmeõigused, pooleliolevates menetluses osaleja õigused jms).

Viimati uuendatud: 14/01/2019

Käesoleva veebilehe omakeelset versiooni haldab Euroopa õiguslase koostöö võrgustiku vastav riiklik kontaktpunkt. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Komisjon ja Euroopa õiguslase koostöö võrgustik ei võta mingit vastutust ega kohustusi seoses käesolevas dokumendis esitatud või viidatud teabe ega andmetega. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.